

NADNIEMEŃSKI KURJER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 168
Redakcja otwarta od 12-11-5-6
Administracja - 10-11-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 81 Rok II.
GRODNO
niedziela 22 marca 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Uroczysta Akademia na Zamku

Staraniem T-wa Wiedzy Wojskowej urządzona została w dniu Imienin Marszałka Piłsudskiego Akademia, na której byli obecni oficerowie, ich rodziny oraz zaproszeni goście cywilni. Program uroczystości rozpoczęty został przemówieniem gen. Berbeckiego, które łączyło rewelacyjną treścią przykuło uwagę słuchaczy wywołując na zakończenie burzę oklasków, — a zakończony piękną deklamacją p. W. Skarżyńskiej i nader miłym śpiewem por. Wyszołatego przy akompaniamencie majora Frydrychowicza. Generali mówiąc o Marszałku Piłsudskim powiedzieli to, czego żaden dotąd mówca nam tu w Grodnie nie mówił.

Słyszeliśmy wielu mówców zarówno miejscowych jak i przyjezdnych przy różnych okazjach mówiących o Piłsudskim i jego czynach. Najmniejsze dziecko dziś wie kim On jest i czym był i jest dla Polski.

Wiadomości te jednak mają pewne granice — pewne terminy, również jak granice i terminy posiada historia naszego narodu, poza którymi są jedynie mgliste wieści przypuszczenia i legendy. Granicą wiadomości o Piłsudskim dla przeciętnego inteligenta jest działalność konspiracyjna Marszałka, „partyzna” jak ją niektórzy nazywać zwykli, datująca się w okresie poprzedzającym wojnę japońską i wypadki z takową związane.

Działalność Piłsudskiego do tego terminu jest dla szerszego ogółu krajania nieznaną, o której jedynie głuche i oczywiście bardzo nieścisłe dochodziły wieści, będące więcej legendami niż faktami opartymi na pewnych podstawach namacalnych.

O tym przedhistorycznym, legendarnym świecie działalności twórczej tej niezwykłej w dziejach naszego narodu Jednostki, mówił właśnie general Berbecki.

Mówił słowami niewyznaczanymi, bez zbytecznej frazeologii, spokojnie, trafiając do przekonania, słowami nie pozostawiającymi cienia wątpliwości, że nie mogło być inaczej. Słowa te i sposób ich wypowiedzenia, ściśle dostrajały się do treści przemówienia, głoszącego własne czyny nie wyszukane, prostolinijne, pozbawione frazeologii a nie pozostawiające żadnej wątpliwości. Tak wielkie w swej pozornej

prostocie, że dziś wobec „ciała”, które dzięki „słowu” temu się stało w postaci odrodzonej wolnej Ojczyzny, dziwnie zwyklemi i prostymi być się nam wydają.

Jak słusznie na wstępie oraz przy zakończeniu swego przemówienia zaznaczył general Berbecki — daje słuchaczom jedynie ramy tej olbrzymiej niebywałej twórczej działalności, dla wypełnienia których dziejami tej nadludzkiej pracy potrzeba setek podobnych przemówień i tomów spisanych dat i faktów historycznych.

Wielu mówców opowiadało Grodno o Piłsudskim — Marszałku, Niezrównanym Wodzu, umiłowanej armji Jednostce, o Brygadlerce, Twórcy strzelców krakowskich, wreszcie konspiratorze, pracującym na zgubę dławiącego nas ujeżdźcy, w organizacjach politycznych.

Nikt nam tu jednak dotąd nie opowiadał o Piłsudskim z przed kilku dziesięciu lat z tych czasów, o których Pismo Święte odnosiło twórczenia świata powiada, „że powstał z chaosu”, „Duch Boży unosił się” i t. d.

O tych czasach, w których panował chaos — ciemność, bezprawia, krwi lekkomyślnie i łez gorzkich sierocych wylewanych, jęków ofiar katowanych i muzyki wichrów północnych, wygrywających potępienie melodie na wygnanych piszczałkach, wdeptanych chanińskim, kożaczym butem w głębokie śniegi dalekiego Sybiru. Nad tem wszystkim unosił się duch Tego, który zbierał skrzętnie łzy, krwi krople, owe męczarnie, zbierał krzywy dy, klątwy i zlepił bólem i jękami wykuwając w cichości a z wiarą i mocą nieustającą potężny oręż, który skruszyć miał w przyszłości potęgę zła i przewrotności i zapewnić krainie łez Królestwo Boże nadejście którego w światach i zorzach tęczy widział oczyma potężnej duszy i w które wierzył niezłomną siłą olbrzymiej swej woli.

General Berbecki opowiadał słuchaczom o tych czasach swojej młodości, kiedy to jako oficer oddziału wojsk rosyjskich, konstytuującego w Łucku na Wołyniu, po raz pierwszy przed 30-letni laty zetknął się z pomocą emisariusza — prokuratora Wil. Sądu Okr. p. Bielaka — z nazwiskiem dzisiejszego Marszałka Polski i ideologią tej potężnej Jednostki, mającej na celu tworzenie i rozprzestrzenianie wiedzy wojskowej

polskiej wśród Polaków, oficerów armji zaborczych. Opowiadał o posiewie tej ideologii w innych środowiskach wojskowych, zarówno na terenach zaboru rosyjskiego, jak austriackiego i pruskiego, wskazywał na te momenty w których była możliwość przekonania się dokumentalnie, że każdy czyn, każde niemal drgnienie pulsu, w zbiorowym ciele armji wrogich nam mocarstw, z matematyczną ścisłością i nieomylnością były notowane i przetwarzane w genialnym umyśle tego niezwykłego człowieka.

Kiedy więc rozpoczął swą pracę twórczą ten umysł — olbrzym, ten dobry twórcy Duch Polski, skoro już przed 30 laty ziarno selekcjonowane na tym błogosławionym gruncie, rzesze wyznawców i apostołów jego idei się mogły garściami pełnami, niby manną niebieską jako karm dla zgłodniałych nadziei, udreżonych i na wieki zwiątpiałych rzesz wygnanych, przekiętego przez Boga narodu.

Nie było oddziału wojskowego w najbardziej zapałym kącie krajów zaborczych, gdzie oficer Polak, ze słów głoszonych przez wielkiego Proroka narodu, niby z elementarza nie przypomniałby sobie lub zgłota nie zaczął dupiero uczyć się zapomnianego języka ojców swoich.

Nie było tego kąta na kuli ziemskiej, gdzie w „najmniejszym skłupisku młodzieży polskiej, nie zaszczerpiano by, utopijnej zdawało się, ideologii Piłsudskiego.

Każdy późniejszy czyn, w czasie wojny światowej przyczyniający się do restytucji Ojczyzny, czy to Korpus Dowódców czy inny powstały na olbrzymich terenach świata, począwszy od tajg syberyjskich aż do Chicago, był plouem i widomym owocem owego posiewu z przedkilkudziesięciu lat.

Za tą myśl, która niejako we własnej kofełce tworzyć zaczęła cud widomy, z którego dobrodziejstw dano nam dziś korzystać, należy się miłość narodu dla Józefa Piłsudskiego powiedział general Berbecki, jak również za to, że jest Tym, którego kochać można, a co stanowi dla wodza tę właśnie niezłomną potęgę, która podbija armje nieprzyjacielskie i każe radnie ginąć żołnierzowi na polu chwały, dla celu w imię którego wiedzie go umiłowany przezeń Wódz i Naczelnik.

Psychologia zwycięstw zawartych w miłości wojska do swego wodza idzie po przez wieki począwszy od Cyrusa młodszego do Napoleona i następuje do naszych czasów przechodzi w postaciach Roché'a, Joffre'a i Piłsudskiego.

General przytaczał słowa Piłsudskiego, który rzekł: „Iż pale gra-

Anons. Anons.

Wkrótce w kinie „Palace”
„Ojciec Sergjusz”

— w rolach gł. —

Mozzuchin, Lisienko

niczne Polski wbije naród tak daleko na jej wschodzie i zachodzie, jak daleko sięgnie siła pragnień zawartych w sercach i duchach obywateli. Zapewne wymawiając te wieszce słowa nie przypuszczał Wskrzęsiel Ojczyzny, że siły tej będzie tak stosunkowo niewiele, że tyle przeciwności znieść będzie trzeba, tyle moralnych walk stoczyć, aby granice te wywalczyć choć w tem miejscu, gdzie one dziś się znajdują, a wywalczyć na mało-dusznych pigmejach, dla których Warszawa z mokotowskim polem byłaby dostatecznym terenem dla zaspokojenia narodowych pragnień i ambicji.

Granice tworzącej się Polski a granice uznania i miłości współobywateli dla Piłsudskiego są dla siebie synonimami pojęć i tak jak pierwsze stworzyły się w braw woli mało-dusznych, z przyzółkami hen daleko na wschód i zachód wystającymi, chociaż nie tam gdzie pragnął widzieć white pale granicze Piłsudski, tak i drugie wbrew i pomimo woli mało-dusznych, zawistnych czy umysłem nie mogących objąć wielkości tej Jednostki, anektują coraz nowe tereny w sercach ludzkich i kresy swe oprą o stupy graniczne całej Polski, pojętej w znaczeniu ekspansji polskości wszędzie, dokąd czyn, myśl i twórczość Polski dotrzeć zdoła.

Jeżeli uświadomienie sobie kim był i jest Piłsudski, a za nim miłość ku niemu tak szybkimi krokami dążyć będzie jak dotąd, to rychły ten czas, w którym ukorzą się nieprzyjacioly, a przejrząwszy na oczy zleją głosy swe w potężny hymn z całym narodem na cześć Twórcy i Wskrzęsiela Ojczyzny. — Hosanna...

Ogłaszajcie się
w Kurjerze
Nadniemeńskim

Depesza do Marszałka Piłsudskiego

Na Akademji ku czci Marszałka Piłsudskiego, urządzonej staraniem Strzelca grodzieńskiego w dniu 19-ym bm. na wniosek Prezydenta miasta jednogłośnie przyjęto wystosowanie do Marszałka depeszy w następującej redakcji:

Marszałek Piłsudski — Sulejówce.

Kochany Wodzu! Zebrani na uroczystej Akademji w dniu Twoich imienin, składamy Ci, wyrazy czci i hołdu, zawsze z Tobą w potrzebie.

Teatr Miejski

Dzisiaj dwa przedstawienia po ośmiu popularnych o godz. 6 pp. dla młodzieży i o 8 wlec. „Roznosicielka chleba”.

Teatr Żołnierski

Dzisiaj powtórzenie wczorajszych składanek: „Szaleńcy” obraz sceniczny z d. 6 sierp. 1914 r. „Szpital. warjatów” operetka i „10 cór na wydaniu” operetka.

Bilety do nabycia w kasie teatru

List do Redakcji

Uprasza się o łaskawe umieszczenie w swym poczytnym piśmie niżej umieszczonego sprawozdania ze zbiórki ulicznej, urządzonej w niedzielę dnia 15 b. m.

Sprawozdanie

Zarząd Polskiego Twa Dobroczynności w Grodnie podaje do ogólnej wiadomości, iż urządzona zamknięta kwesta uliczna na rzecz tegoż Twa w dniu 15 b. m. dała następujące rezultaty:

Puszka Nr 1 pp. Hermanowej i Sulewskiej	47—45
Puszka Nr 2 pp. dyr. Mościckiej i Oleśkiej	96—40
Puszka Nr 3 pp. pułk. Szemiotowej i sędz. Rożnińskiej	121—97
Puszka Nr 4 pp. Godlewskiej Marji	31—29
Puszka Nr 5 p. Kozłowskiej Jadwigi	44—46
Puszka Nr 6 p. Ostrowskiej Anastazji	1428
Puszka Nr 7 p. pułk. Lubradzkiej i pułk. Wolfowej	118—78
Puszka Nr 8 p. Godlewskiej	28—94
Puszka Nr 9 p. Wilkoszewskiej i dr. Talsheimowej	38—85

Razem 540—37

Zarząd Twa Dobroczynności powyższą kwotę zaliczył do ogólnego rachunku na utrzymanie dzieci i starców, zaś panium za łaskawą pracę w tej zbiórce składa serdeczne „Bóg zapłać”.

Zarząd Twa Dobroczynności.

W nadziei, że Szanowny Pan Re-

daktor nie odmówi naszej prośbie kreślić się z głębokim szacunkiem i poważaniem.

Prezes Zarządu (podpis)

Baczewskiego

nalewki na owocach:

Dereniówka
Jarzębinka
Morelowka
Orzechówka
Pomarańczówka
niesłodzona

Tarniówka
Wiśniówka
niesłodzona
Wytrawne:

Dereniak
Jarzębiak
Tarniak

Jest to obowiązkiem każdego

Nabyć taką wyprawę dla swej rodziny gdyż z powodu likwidacyjnej wyprzedaży towarów sprzedajemy takowe o 50 procent taniej, o csem każdy się przekonao otrzymawszy próbną paczkę, która składa się z 40 sztuczek towaru za 45 złotych.

a mianowicie: 3 metry „Melansu” na codzienne męskie ubranie, towar ten jest nie do zdarcia w noszeniu, 4 metry ładnego batystu na damską lemną suknię, 3 metry dobrego kolorowego płótna na męską koszulę, 2 metry białego płótna na damską koszulę, 2 metry dobrego płótna na fartuch, 2 ręczniki serwetkowe, jedna chusteczka na głowę, 4 par pończoch, 4 par skarpetek, 12 chusteczek do nosa i 12 szpilek nici do szycia. To wszystko razem wyłącznie w dobrym gatunku, po otrzymaniu listownego zamówienia (nawet bez zadatku) wysyłamy każdemu z a zaliczką pocztową tylko za 45 zł. Uwaga: Taką że wyprawę z 40 sztuczek w wyższym gatunku z czysto wełnianym angielskim kortem na eleganckie męskie ubranie, albo na piasecz wysyłamy za 55 zł. Również wysyłamy: Płótno białe lub desenlowe w najlepszych gatunkach na bieliznę i poszwy. Cena za metr 1,30 gr. 1,40 gr. i 1,55 gr.

ZAPAL różowy na wyspy cena za metr 1,50 gr. i 1,75 gr.

ZAPAL czerwony na wyspy cena za metr 2,75 gr. i 3,25 gr.

ZEFIRY na koszule i dymka na kaletony za metr 1,50 gr. i 1,75 gr.

CAJGI dubeltowe, najmocniejszy towar na codzienne ubranie do roboty cena za metr 2,75 gr., 3,50 i 4,25 gr.

Zamówienia prosimy adresować: Skład Fabryczny M. BRVL Łódź Piotrkowska Nr. 56.

Kino Naukowe

w Szkole im. St. Batoiego w Grodnie ul. Piłsudsk. 4.

Dzisiaj 22 marca

Prezydent BARADA

1-sza serja — dramat w 6 częściach

Seanse: od 3-ej do 5-ej i od 5-ej do 7-ej

Dr. S. Birger

choroby dzieciinne,

leczenie lampą kwarcową i solux

Grodno, Dominikańska 16. Telef. 184.

Przyjmuje do 10, 12—2, 4—6, 9—10

Ogłoszenia

Zdrowy, kwitnący wygląd

i szybki przybytek na wadze przez używanie krzepiąco-odżywczoego proszku „Plenusan”. Najlepszy środek, wzmacniający krew, mięsaki i nerwy.

1 pud. 6 zł. 4 pud. 20 zł. Szczegółowa broszura Nr 6 bezpłatnie. Dr. Gebhard & Co. Gdańsk (Danzig), Kasub. Markt 1 B.

Zgubiono dwa kwity Lombardu Miejskiego Nr 328 z dn. 20 II 25 i 430 z 6 III 25

Zgubiono świadectwo na klacz ciemno-gniada z gwiazdą na czole i białą plamą na grzbiecie. Właściciel, Jan Dolgoszyj gm. Żytomla, wieś Starodwory.

Kasyno Oficerskie w Grodnie

przyjmie od 1-go kwietnia b. r. rutynową kucharkę-gospodynię, oraz pomocnicę kuch. Zgłoszenia tylko pierszorządych — sił przyjmuje p. Sajewska ul. Horoduleska Nr 18 od goda. 8-20. 1-3

Cała wyprawa za 44 zł.

Jest to niebywała okazja dla każdej rodziny, a mianowicie:

3 metry dobrego koru — na ubranie męskie, 3 metry modnego szewiotu na kostium damski, 6 metrów dobrego białego płótna na bieliznę, 6 metrów kolorowego zefiru na dziecinne sukienki, 2 pary pończoch, 2 pary skarpetek, 3 chusteczki i 3 szpilki nici do szycia.

To wszystko razem wysyłamy na żądanie każdemu przez pocztę za zaliczką tylko za 44 zł. Również wyprawę w gatunku wyższym za 54 zł.

U W A G A: Płaci się na pocztę przy odbiorze towaru.

Zamówienia prosimy adresować: Skład Fabryczny M. BRYL. Łódź, Piotrkowska 56.

Uwaga: Pierwszy próbný obstalunek przekaż każdemu, że wysłany towar po cenach rzeczywiste najtańszych. 1-3

Lekcji muzyki udzielam b. tanio. Wiadomość w redakcji „Nadniewieńskiego Kurjera”.

Baczność! Dokąd pójść??

Codziennie od 6-ej p. p. do 11-ej wlec.

KONCERT

w wykonaniu artystycznego duetu

skrzypiec i pianina

W CUKIERNI

St. MALESZY

Ceny zwykłe.

Na rendez-vous „do MALESZY”

Paczki i torty.

Czekoladki i bombonierki.

PLAC
KINO

ulica Pocztowa Nr 4

Dzisiaj dwie orkiestry

Dzisiaj dwie orkiestry

Obraz najnowszej produkcji 1924 — 1925 r.

Listy miłosne BARONOWEJ S.

Dramat małżeński w 8 aktach
W roli głównej

MIA MAY

Kino Saturn

Cztery noce pięknej pani

Wielki dramat w 2 serjach 10 aktach
Całość w jednym programie. W roli główn.
Oskar Beregi i Ida Koor